ARUBAVANDAAG

Begroting 2026: CAft ziet overschot, maar roept op tot uitgavenbeheersing

Op 11 juni 2025 heeft minister van Financiën Geoffrey Wever het concept van de begroting 2026 van Aruba aangeboden aan het College Aruba financieel toezicht (CAft). Deze week heeft het CAft zijn advies over deze conceptbegroting gepubliceerd.

In zijn advies legt het CAft uit dat Aruba voor 2026 een overschot van AWG 159 miljoen voor de collectieve sector heeft begroot, wat 2,1% van het bruto binnenlands product (bbp) vertegenwoordigt. Voor de periode 2027–2030 is eveneens een jaarlijks overschot van meer dan 1% van het bbp begroot. Daarmee voldoet de regering aan de begrotingsnorm voor het financieringssaldo van de publieke sector volgens de LAft en de voorgeschreven compensatie van tekorten.

Het CAft wijst er echter op dat de houdbaarheid van het overschot onder druk kan komen te staan als het beleid ongewijzigd blijft, mede door de stijging van de uitgaven in de periode 2023–2026.

Daarnaast wijst het CAft op risico's, waaronder onzekerheden rond renteontwikkelingen. Tegen deze achtergrond acht het CAft het belangrijk dat de overheid waakzaam is en een prudent begrotingsbeleid voert, waarin uitgavenbeheersing essentieel is.

Investeringen en aanbevelingen

Wat betreft de voorgenomen investeringen adviseert het CAft om duidelijkheid te geven over de status en werking van het investeringsfonds. Ook adviseert het om een meerjaren-investeringsagenda op te stellen die aansluit bij de beleidsprioriteiten en is afgestemd op de uitvoeringscapaciteit van het land.

Het CAft doet verschillende aanbevelingen voordat de begroting naar het parlement wordt gestuurd. Zo beveelt het aan om de uitgavenontwikkeling voor de jaren 2027–2030 te herzien om de meerjarenbegroting realistischer te maken, of om nader uit te leggen welke maatregelen de uitgaven tot en met 2030 zullen beheersen.

Het CAft adviseert verder om in de begroting de meerjarige ontwikkeling van de schuld van de gehele publieke sector op te nemen. Het benadrukt dat het belangrijk is om de begroting van de publieke sector voor 2025 snel vast te stellen.

Ook raadt het college aan om het gebruik van de overschotten bij de AZV en de SVb snel te formaliseren, zodat deze kunnen worden ingezet voor schuldreductie, met inachtneming van de wettelijke reservevereisten. Door deze overschotten te benutten kan de financieringsbehoefte voor 2026 worden verminderd.

Daarnaast adviseert het CAft de regering om helder te motiveren waarom een investeringsfonds wordt opgericht en hoe het beheer en de governance ervan zullen worden gewaarborgd. Ook moet een meerjarige investeringsagenda worden ontwikkeld die aansluit bij de beleidsprioriteiten en uitvoeringscapaciteit.

Het CAft constateert dat de introductie van de begroting een eerste stap is naar beleidsgestuurde begroting. Hoewel verdere uitwerking nodig is, is het positief dat hiermee een duidelijker verband wordt gelegd tussen het gebruik van middelen en het te voeren beleid.

Uitgaven en schuld

Het CAft wijst erop dat de uitgaven sinds 2023 met circa AWG 250 miljoen zijn gestegen, grotendeels door beleidsintensiveringen zoals de indexering van ambtenaren- en lerarensalarissen en de verhoging van de reparatietoeslag voor gepensioneerden. De rentelasten zijn bovendien met bijna AWG 30 miljoen toegenomen, vooral door herfinanciering van aflopende liquiditeitssteun.

Als de huidige stijging van de uitgaven aanhoudt in de periode 2027–2030 en het beleid ongewijzigd blijft, kan Aruba te maken krijgen met tekorten die niet in de meerjarenbegroting zijn verwerkt, omdat ervan wordt uitgegaan dat veel uitgavenposten nominaal gelijk blijven. De begroting specificeert bovendien niet welke concrete maatregelen zullen worden genomen om deze uitgaven structureel te beheersen. Het CAft benadrukt daarom dat de realistische waarde van de meerjarenramingen beperkt is.

Wat de personeelsuitgaven betreft, geeft het CAft aan dat deze vanaf 2027 onder de plafondwaarde van 10% van het bbp moeten blijven. De begroting bevat voor het eerst een meerjarige raming van de personeelsuitgaven in brede zin, conform de definitie in de LAft. Deze raming laat zien dat de personeelsuitgaven tot 2029 onder het voorgeschreven plafond blijven. Het CAft betwijfelt echter de haalbaarheid hiervan, omdat de begroting veronderstelt dat de personeelsuitgaven in 2027–2030 nominaal constant blijven, zonder dat dit op concreet beleid is gebaseerd.

Rentelasten blijven een aanzienlijke druk uitoefenen op de overheidsfinanciën. Volgens het CAft zal in 2026 circa 16 cent van elke ontvangen florin worden uitgegeven aan renteverplichtingen. De meerjarenramingen laten zien dat dit aandeel grotendeels op hetzelfde niveau blijft tot 2030, wat de begrotingsruimte beperkt. De ontwikkeling van de rentelasten hangt bovendien af van factoren zoals internationale renteontwikkelingen en de kredietwaardigheid van Aruba. Formele vastlegging van de Rijkswet kan hieraan mogelijk verlichting bieden.

Sinds 2023 zijn de overdrachtsuitgaven met AWG 110 miljoen toegenomen, vooral door de verhoging van de reparatietoeslag, die per 1 mei 2025 met AWG 250 per maand is verhoogd en in januari 2026 opnieuw zal stijgen. Het CAft vermoedt een verdere stijging van circa AWG 200 per maand. Momenteel wordt de reparatietoeslag aan alle gepensioneerden uitgekeerd, ongeacht hun inkomen, wat volgens het college in strijd is met de Landsverordening Reparatietoeslag. Het CAft vindt het daarom belangrijk een inkomensafhankelijke toets in te voeren om de effectiviteit te vergroten en de budgettaire gevolgen te beheersen.

Volgens de begroting zal de staatsschuld eind 2026 AWG 5.113 miljoen bedragen, oftewel 67% van het bbp. Op basis van aannames over economische groei en nominale aflossingen zou dit dalen naar 50% van het bbp in 2030. Dit betreft echter alleen de staatsschuld en niet die van de gehele collectieve sector. Bovendien is nog onduidelijk wanneer en hoe de begroting voor de collectieve sector 2025 wordt vastgesteld.

De LAft bepaalt dat het volledige begrotingsoverschot van de collectieve sector moet worden gebruikt voor schuldreductie. Aruba moet in 2026 AWG 648 miljoen aflossen, terwijl slechts AWG 74 miljoen aan rijksoverschot beschikbaar is voor schuldreductie; de resterende circa AWG 574 miljoen zal volgens de begroting worden geherfinancierd.

Het CAft beveelt aan om de afspraken met AZV en SVb zo snel mogelijk te formaliseren, zodat hun overschotten eveneens kunnen worden ingezet voor schuldafbouw, met inachtneming van de wettelijke reserveringsvereisten. Het benadrukt dat een grotere inzet van middelen voor schuldreductie de leenbehoefte vermindert en de rentelast (momenteel 16% van de begroting) kan verlagen. Het CAft had deze aanbeveling al gedaan bij de begrotingen voor 2024 en 2025.

Wat investeringen betreft, heeft Aruba voor 2026 een investeringsniveau van AWG 50 miljoen begroot, maar de details daarvan zijn nog onduidelijk. Het CAft merkt op dat de begroting spreekt over een herziening van het kapitaalinvesteringsproces en de oprichting van een investeringsfonds, maar dat de status en onderbouwing hiervan nog niet duidelijk zijn.

Tot slot benadrukt het CAft het belang van een brede en realistische meerjaren-investeringsagenda, waarin de voorgenomen investeringen zijn afgestemd op de beleidsprioriteiten en uitvoeringscapaciteit van het land. Het acht het essentieel dat deze agenda zo spoedig mogelijk wordt gepresenteerd.